

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Opava 1.11.2011
čj. SRS 061366/2011

Oblastní odbor SRS

Jaselská 552/16

746 82, Opava

Zpráva č. 19 oblastního odboru OPAVA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 26.9.–30.10.2011

1. Počasí

Začátkem období pokračovalo příjemné počasí babího léta. První, ještě dočasné, ale prudké ochlazení přišlo se studenou frontou a deštěm 7.10. večer. Druhé, trvalejší, zasáhlo Moravu 12.10. a bylo rovněž doprovázeno deštěm a přeháňkami na studené frontě. Od té doby se pouze s nepatrnými výjimkami ranní teploty pohybovaly jen slabě nad nulou, ale někdy i dosti výrazně pod ní, odpolední teploty zůstávaly většinou kolem 10 °C. Občas se ráno objevily mlhy, které na mnoha lokalitách vydržely i celý den. Celkově bylo toto období velice chladné, byla zaznamenána řada teplotních rekordů, a poměrně chudé na srážky. Až koncem sledovaného období se ranní i odpolední teploty zvýšily přibližně o 3 až 5 °C. Výrazné rozdíly v teplotách byly mezi lokalitami s celodenní nízkou inverzní oblačností a místy, kde se tato oblačnost na větší část dne rozplynula.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

V současné době ještě pokračuje sklizeň brambor, cukrovky, zelí, jablek a kukuřice na zrno, někde se ještě dokončuje setí ozimů, zejména pšenice. Ze škodlivých organismů působí v některých oblastech problémy zejména výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*), případně zaplevelení ozimů.

OBILNINY (0–23 BBCH)

Na více lokalitách zejména Bruntálska a Olomoucka bylo zaznamenáno nerovnoměrné vzcházení ozimé pšenice.

V okresech Frýdek–Místek (Kunčičky u Bašky, Palkovice), Jeseník (Javorník – Ves), Karviná (Nový Bohumín) a Šumperk (Dubicko, Moravičany) jsou lokálně zjišťovány střední, ojediněle až silné (Dolní Lutyně v okrese Karviná, Vidnava v okrese Jeseník) výskyt kříška polního (*Psammotettix alienus*). Silné výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*) zjistili na Přerovsku (Kokory) a Šumpersku (Bludov).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na podzim se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby, České inspekci životního prostředí a rostlinolékařské správě a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

Lokálně (např. Javorník – Město) jsou ozimé obilniny až silně zapleveleny rozrazilý (*Veronica* sp.), penízkiem rolním (*Thlaspi arvense*), kokoškou pastuší tobolkou (*Capsella bursa-pastoris*), svízelem přítulou (*Galium aparine*), chundelkou metlicí (*Apera spica-venti*), violkou rolní (*Viola arvensis*), heřmánky (*Matricaria* sp.), merlíky (*Chenopodium* sp.) a jinými druhy plevelů.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 12–19 BBCH)

Porosty zaseté v příznivých vláhových podmínkách jsou vývojově i vrůstově vyrovnané, místy mírně přerostlé. Na řadě lokalit v celé oblasti jsou ale porosty nerovnoměrně vzešlé. Vzcházely postupně většinou při nedostatku vláhy a jsou v různém stupni nevyrovnané až mezerovité.

Další první slabé výskyty fomového černání stonků řepky (*Leptosphaeria maculans*) byly zaznamenány v dalších okresech (26.10. okres Olomouc, 27.10. Jeseník).

Střední výskyty hraboše polního (*Microtus arvalis*) v porostech ozimé řepky zaznamenali v okresech Olomouc (Náklo, Senice na Hané, Střelice, Velký Týnec) a Přerov (Soběchleby).

Lokálně se v celé oblasti zejména v řídkých porostech vyskytuje silné zaplevelení výdrolom obilnin.

PÍČNINY

Střední výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*) byl zjištěn v okrese Olomouc (Velký Týnec). V okrese Šumperk jsou střední až silné výskyty zejména na mezích. V okrese Prostějov (Vrbátky) zjistili silný výskyt křečka polního (*Cricetus cricetus*).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti hraboši polnímu viz obilniny.

JETEL LUČNÍ

V okrese Jeseník (Javorník – Město) byl zaznamenán silný výskyt padlí jetele (*Erysiphe trifolii*).

OVOCNÉ DŘEVINY

Převládají slabé výskyty škodlivých organismů, silnější výskyty jsou zjišťovány hlavně na neošetřovaných stromech v silničních stromořadích, extenzivních sadech a na rozptýlené zeleni.

Jádroviny

JABLOŇ (RF 91–93 BBCH)

Střední výskyty strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*) pokračují v okresech Přerov (Podhoří) a Olomouc (Vilémov). Střední výskyty moniliniové hniloby jablek a hrušek (*Monilinia fructigena*) byly zjištěny v okrese Olomouc (Náměšť na Hané, Tršice), v okrese Jeseník (Javorník – Město) ojediněle až silné.

Plošný silný výskyt min po housenkách klíněnky hlohýňové (*Phyllonorycter leucographella*) zjistili v okrese Prostějov (Mostkovice). Škodlivost je zanedbatelná vzhledem k pokročilé vývojové fázi jabloní, navíc parazitace je téměř 100 %.

HRUŠEŇ (RF 95 BBCH)

Silné výskyty rizivosti hrušně (*Gymnosporangium sabinae*) jsou hlášeny z okresů Jeseník (Javorník – Město), Olomouc (Náklo) a Prostějov (Kostelec na Hané, Určice).

Za oblastní odbor Opava zpracoval: Ing. Jan Sitek